

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Mark- och planeringsenheten

Filip Andersson

Infrastrukturstrateg

filip.andersson@heby.se

Trafikverket

Remissyttrande Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037

Förslag

Beslut

- Kommunstyrelsen antar yttrandet på förslaget till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037 daterat 29 oktober 2025 som sitt eget och överlämnas till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet).

Bakgrund

Den nationella planen för transportinfrastrukturen 2026–2037 beskriver hur den statliga infrastrukturen ska underhållas och utvecklas under de kommande tolv åren. Den beskriver hur pengarna ska fördelas mellan drift och underhåll av statliga vägar och järnvägar, investeringar i statliga vägar, järnvägar, farleder och slussar, åtgärder för att minska infrastrukturens miljöpåverkan samt medel till forskning och innovation. Regeringens infrastrukturproposition anger att planförslaget ska omfatta 1 171 miljarder kronor under planperioden.

Heby kommun har erhållit rubricerad remiss från Trafikverket gällande förslag till ny nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037. Heby kommun lämnar i och med detta följande yttrande.

Yttrande

Dalabanan- Kapacitet och hastighetshöjande åtgärder

Heby kommun har ett bra strategiskt läge för in- och utpendling, med goda förbindelser mot såväl Uppsala och Stockholm som Sala och Västerås. I dagsläget finns det väl försörjda bussförbindelser till och från kommunen, men eftersom Dalastråket är ett av de mest transportintensiva stråken i länet är busstrafiken inte lika konkurrenskraftig tidsmässigt som mot persontågstrafiken. Heby kommun har med anledning av den goda geografiska positionen i Uppsala län och Stockholm-Mälarenregionen, stora möjligheter att fortsatt växa och attrahera nya kommuninvånare och verksamhetsetableringar förutsatt att nödvändiga investeringar i såväl Uppsala som längs Dalabanan görs.

Med anledning av dessa förutsättningar ser Heby kommun mycket positivt på att byggnation på Dalabanan har påbörjats och att byggnation längst med Dalabanan fortsatt är en namngiven investering under planperioden. Genomförda åtgärder på Dalabanan såsom spår- och växelbyten och kontaktledningar bidrar till ökad kapacitet och hastighet på Dalabanan, vilket bidrar till ökad punktlighet för tågtrafiken.

Heby kommun ser även positivt på att Heby mötesspår är en namngiven investering under planperioden. I projektet Heby mötesspår ingår även byggnation av ny plattform och planskild passage över järnvägsspåren vid Heby station. Sammantaget

ska även dessa åtgärder bidra till kortare restider samt en mer tillförlitlig persontågstrafik. Åtgärderna har även positiv inverkan för minskad barriäreffekt i tätorten och för ökad trafiksäkerhet.

Inom ett storregionalt perspektiv är det även positivt med de satsningar som görs längst Dalabanan. Till exempel är de satsningar som genomförs på Dalabanan avgörande för att kunna korta ned restiden mellan Borlänge-Uppsala. Vidare bidrar investeringar på Dalabanan även till att ytterligare förstärka attraktiviteten för fortsatt tillväxt bland såväl verksamhetsetableringar som nyinflyttningar för kommuner efter Dalabanan.

Utvecklingen av Dalabanans infrastruktur är även en förutsättning för att en framtida tågstation i Vittinge ska kunna bli verklighet. Med anledning av den goda geografiska lokaliseringen som Vittinge har så finns det goda möjligheter att fortsatt växa och attrahera nya kommuninvånare och verksamheter. Skulle det dessutom tillkomma ett tågstopp på orten ökar dessa möjligheter än mer. Den nuvarande kapaciteten på Dalabanan tillåter inte ett tågstopp i Vittinge. Med ökad kapacitet förbättras även möjligheterna att samordna trafiken från Västmanland och Dalarna med trafiken i Heby kommun, utan att påverka tågens tillförlitlighet negativt.

Dalabanan- Godstransporter

Längs Dalastråket i Heby kommun finns det behov av att kunna möta en ökande efterfrågan på godstransporter via järnväg. Det finns flera transportintensiva verksamheter i Heby kommun, där det redan finns planer för stickspår till Setras verksamhetsområde i Heby tätort. Utifrån detta är det viktigt att bevaka så att det finns kapacitet i järnvägsnätet för godstransporter samt att det finns ett helhetstänk kring transportinfrastrukturen och dess funktionalitet som skapar förutsättningar för hela transportkedjan.

Dalabanan- Transportinfrastrukturen i Morgongåva tätort

Morgongåva har en ansträngd trafiksituation som kommer dels ifrån ortens struktur med både järnväg (Dalabanan) och väg 72 som skapar en barriäreffekt i samhället. Till det finns det även en expansiv e-handels kluster *Morgongåva Företagspark* som huserar stora arbetsgivare i form av bland annat Apotea, Adlibris, Babyland och Widforss. E-handeln har under de senaste åren vuxit snabbt vilket medför stora krav på att den fysiska planeringen möter upp behoven, fram för allt avseende transportinfrastrukturen. Med bakgrund av den snabba tillväxten är det inte omöjligt att det framöver kommer ske ytterligare utbyggnader av verksamheter inom e-handeln samt tillkommande bostadsbyggande. Inom denna expansion är det särskilt viktigt att se över trafikkapaciteten i Morgongåva fram för allt avseende kapaciteten för de två järnvägspassagerna vid Molenbovägen samt Ramsjövägen.

Ostkustbanan, fyrspår (Uppsala–länsgräns Uppsala/Stockholm)

Fyra spår Uppsala- länsgräns Uppsala/Stockholm är en åtgärd som enligt avtal för fyrspårsutbyggnaden även innebär tillkommande bostadsbyggande i Uppsala- och Knivsta kommun.

För Heby kommun och andra landsbygdskommuner möjliggör åtgärden ett större upptagningsområde för in- och utpendling såväl som för verksamheters möjlighet att attrahera arbetskraft och underlätta transporter. För landsbygdskommuner som Heby kommun, är tillgången till en god och ändamålsenlig infrastruktur för både vägnätet och järnvägen avgörande för den fortsatta tillväxten. Genom att grannkommunerna Uppsala och Knivsta växer, skapar det också synergier längre ut i transportkedjan, arbetsmarknaden och människors boendesituation.

Räta linjen, väg 56-Mötesfri väg

Väg 56 som är av riksintresse för kommunikationer har en viktig roll för person- och godstransporter och går mellan flera kommuners större städer och hamnar. Den har även en viktig funktion som alternativväg till den högt belastade E4. Vägen trafikeras i dagsläget av en stor andel tung trafik och det finns i dagsläget brister gällande stråkets standard och trafiksäkerhet, vilket ställer krav på att investeringar görs för att säkerställa dess funktionalitet. Heby kommun ser därför mycket positivt på att ombyggnationen av väg 56 mellan Sala-Heby är en namngiven investering under planperioden. Att bygga om till mötesfri väg är en mycket viktig investering för att förbättra framkomligheten samt trafiksäkerheten på vägen. Vidare ser även Heby kommun positivt på samfinansieringsprojektet i form av gång- och cykelväg längst med sträckan som genomförs i samband med byggnation till mötesfri väg. Gång- och cykelvägen kommer att förbättra tillgängligheten till kollektivtrafiken och möjliggöra säkra resor för oskyddade trafikanter, vilket främjar hållbart resande och ökad mobilitet.

Övriga synpunkter

Vikten för landsbygdskommuner att kunna växa

Infrastruktur- och transportsatsningar på landsbygden längs större transportintensiva stråk är avgörande för landsbygdskommuners tillväxt. Det möjliggör för människors arbetspendling och möjlighet att kunna nå olika målpunkter samtidigt som det skapar förutsättningar för verksamheters transporter. Det är fortsatt viktigt att medel riktas för att bedriva hållbara transportsystem på landsbygden.

Beslutsunderlag

Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037-Huvudrapport

I tjänsten

Filip Andersson

Infrastrukturstrateg

Delges

Trafikverket